

Maličká Litva sa vzoprela Číne a zatvára svoje veľvyslanectvo v Pekingu

Mikuláš Hučko

7. januára 2022 ✚ *Politika*

Zdroj: pxhere.com

V centre Vilnius, hlavného mesta Litvy, na šestnástom poschodí budovy, sa nachádza malý diplomatický úrad, ktorý sa stal epicentrom veľkého geopolitického sporu, hroziacim narušením vzťahov Európskej únie s Čínou. Zvonku sa nezdá byť veľmi dôležitý ani prestížny. Je to však diplomatické sídlo Taiwanu v Litve, prvé veľvyslanectvo v Európe, ktoré nesie názov Taiwan – Republic of China (ROC) a nie čínsky Tchaj-wan, ako sa často používa v iných krajinách v snahe neuraziť Peking, a to iba tri kilometre od oveľa väčšieho veľvyslanectva Čínskej ľudovej republiky – ČĽR.

Keďže Čína tvrdí, že Taiwan je súčasťou jej územia a nemá právo na diplomatické uznanie, za jeho uznanie sa vyhráža maličkaj Litve, že skončí na „smetisku dejín“. A Brusel? Nemusíme hádať: ten, ako vždy, vyvesil bielu vlajku.

Od začiatku sa dalo predpokladať, že po tom, ako Čína prevezme totálnu kontrolu nad Hongkongom, sa centrom konfliktu medzi Západom a Čínou stane Taiwan. Všetky veľké centrá kultúrnej, politickej, náboženskej a mediálnej moci na Západe pred Čínou jednoducho kapitulujú: filmové štúdiá, západné univerzity, Vatikán, WHO... Na rozdiel od nich malá európska krajina s tromi miliónmi obyvateľov sa dostala do problémov s krajinou s miliardou a štyristo miliónmi duší iba preto, lebo bráni Taiwan. Litva má totiž v živej pamäti január 1991, keď sa sovietske tanky krvavým spôsobom pokúsili potlačiť nezávislosť Litvy a situáciu Taiwanu prirovnávajú k svojmu boju za nezávislosť.

Litva oficiálnym uznaním Taiwanu pritom ide proti prúdu a odklonila sa aj od svojich európskych susedov, majúcich pred Čínou rešpekt, kvôli ktorému má oficiálne diplomatické spojenectvo s Taiwanom iba pätnásť krajín sveta. Problém Litvy s Čínou nie je nový. Už v roku 2000 došlo k diplomatickému incidentu, keď sa počas čínskej návštevy vo Vilniuse konala konferencia o zločinoch komunizmu.

Za svoje rozhodnutie platí Litva vysokú ekonomickú cenu: úplný zákaz vstupu litovského tovaru do Číny. Pomstivému Pekingu to však nestačí a ide ešte ďalej: **bojkotuje aj tie európske krajiny, ktoré**

používajú litovské komponenty vo svojej priemyselnej výrobe, takže čínske embargo teraz ovplyvňuje aj priemyselný tovar iných krajín EÚ, ako sú Francúzsko, Nemecko a Švédsko, ktoré sú závislé od litovských dodávateľských reťazcov.

Prečo to Čína robí, keď malá Litva s menej ako tromi miliónmi obyvateľov nemôže predstavovať pre Čínu nijakú hrozbu?

Propagandistický plagát zobrazujúci Taiwan a Čínu ako dve sestry

zdroj: flickr.com

Súčasný incident je ukážkou stratégie Pekingu pri zaobchádzaní so spoločnosťami alebo krajinami, s ktorými nesúhlasí, a je len najnovším príkladom toho, ako Čína používa zbraň: „nátlakovú ekonomickú politiku.“

Ale ani tá nemusí byť vždy úspešná. Keď austrálsky premiér Scott Morrison vyzval na medzinárodne vyšetrovanie pôvodu Covidu-19, Čína z pomsty uvalila clá na austrálsky vývoz. Vzhľadom na to, že Čína tvorí vysoký podiel austrálskeho vývozu, ľudia sa pýtali, či Canberra vyvesí bielu vlajku. Austrálčania sa nesklonili, čo im slúži ku cti. A taktika Číny v tomto prípade skončila fiaskom.

Peking dáva najavo, že každý, kto bude nasledovať príklad Litvy a odváži sa mu odporovať, bude čeliť vážnym následkom. A takéto posolstvo sa najlepšie testuje na menšej krajine.

A Európska únia? Keď je napadnutá jedna európska krajina, Brusel kapituluje. Nereagoval na turecké hrozby voči námorným hraniciam Grécka. Nechal Poľsko osamote čeliť „hybridnej vojne“ s migrantmi na hraniciach s Bieloruskom (nie je náhoda, že Litva postavila na hraniciach s Bieloruskom múr, aby odrazila nápor migrantov). Taliansko je už roky ponechané napospas osudu v súvislosti s migračnými vlnami. A teraz malá Litva.

NATO, do ktorého táto pobaltská krajina patrí, tiež mlčí, možno preto, že sa príliš zaoberá Ukrajinou, ktorá nie je súčasťou Severoatlantickej aliancie a nie je jasné, prečo by mala vstúpiť.

Európska intelektuálna trieda mlčí. Nikto nepíše výzvy „Všetci sme Litovčania“ ako predseda českého senátu Miloš Vystrčil na pôde taiwanského parlamentu, kde pripomenul legendárny výrok Johna Fitzgeralda Kennedyho „Ja som Taiwančan“ (Kennedy výrokom „Ja som Berlínčan“ v roku 1963 pozdravil rozdelenú nemeckú metropolu). „Z našej histórie veľmi dobre vieme, čo znamená žiť so starším bratom za chrbtom,“ povedal.

Litva bola v dejinách mnohokrát okupovaná a oslobodená. Pravdepodobne preto sa malá, geograficky, početne a historicky bezvýznamná európska krajina rozhodla postaviť na stranu Taiwanu a proti červenému obrovi. Litovčania reagovali na hrozby Pekingu tak, ako by mal Brusel: **podľa nich na smetisku dejín skončí to, čo zostalo z komunizmu.**

Postoj Západu k Číne, v ktorom politicky dominujú neomarxistické sily, je pokrytecký: hoci neustále varuje pred hrozbou z Pekingu, politické a podnikateľské elity sa tým absolútne neriadia. Toto ustupovanie však nie je motivované strachom a nevedomosťou, ale v prvom rade chamtivosťou. Západní oligarchovia sa rozhodli ignorovať všetky negatívne signály a radšej sa kvôli finančným ziskom klaňajú Pekingu.

Čína si kupuje európske univerzity

Málokto si uvedomuje, že v celej Európe je množstvo akademikov platených Pekinom. Dvadsať popredných britských univerzít prijalo v uplynulom roku finančné prostriedky vo výške štyridsať miliónov libier od spoločnosti Huawei a čínskych štátnych spoločností, uvádza denník *Telegraph*. Mnohé spoločnosti sú priamo prepojené s Komunistickou stranou Číny.

Výmenou za tento prílev peňazí európske univerzity mlčia v otázkach „troch T“: Taiwan, Tibet a Tchien-an-men. „Kedy vy, ľudia zo Západu, pochopíte, s kým máte do činenia?“ pýtal sa čínsky disident Liao Yiwu v *Paris Match*. Počas studenej vojny nám bolo úplne jasné, s kým máme do činenia (so Sovietskym zväzom). Nie v tejto „novej studenej vojne“, ako sa nazýva vojna s Čínou.

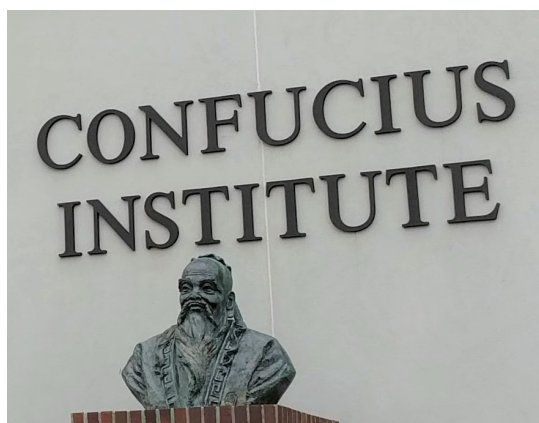
Čína nekupuje len západné podniky - snaží sa tiež kúpiť západné myslenie

Je známe, že Čína sa pokúša získať vplyv na zahraničnej pôde v obrovskom rozsahu – odhaduje sa, že na svoje úsilie vynakladá ročne približne 10 až 12 miliárd dolárov.

Napríklad v súčasnosti pôsobí vyše päťsto Konfuciových inštitútov v 142 krajinách sveta, vrátane *Slovenska*.

Nie je ťažké pochopiť, čo sa skrýva za výberom tohto mena: vo svete, ktorý zostáva podozrievavý voči dlhodobým zámerom a krátkodobým manipuláciám Pekingu a ostražitý voči jeho nedávnej brutálnej histórii a súčasnému autoritárstvu, je značka veľkého muža neohrozujúcim symbolom starobylej múdrosti a úctyhodnej kultúrnej histórie.

V roku 2009 Li Čchang-čchun, vtedajší šéf propagandy komunistickej strany a člen Stáleho výboru politbyra, označil Konfuciove inštitúty za „**dôležitú súčasť čínskej zahraničnej propagandy**“.

Zdroj: wikimedia commons

Kapitulácia Vatikánu pred Čínou?

Vatikán obhajuje dohodu s čínskou komunistickou vládou o menovaní katolíckych biskupov uzatvorenou v roku 2018 na dva roky a potom v roku 2020 predĺženú o rovnaké obdobie tvrdiac, že neľahký dialóg je lepší ako žiadny dialóg.

„V dialógu môžete byť oklamaní, môžete robiť chyby, to všetko... ale je to cesta. Uzavretosť nikdy nie je správna cesta,“ povedal pápež František o dohode s Čínou, proti ktorej sa postavili najmä konzervatívne katolícke skupiny.

Podrobnosti dohody sú **držané v tajnosti**, ale dohoda samotná umožňuje, aby katolíckych biskupov v Číne schvaľovala najprv čínska komunistická strana a až potom Vatikán, čím sa milióny čínskych katolíkov dostávajú pod priamu kontrolu vlády.

Podporovatelia tvrdia, že dohoda predstavuje krok vpred, pretože zjednocuje katolíkov v Číne pod autoritou pápeža. Kritici však tvrdia, že dohoda len posilnila čínske vedenie v prenasledovaní náboženských menšín a poskytla morálnu legitimitu represívnemu režimu.

Pápež František sa pritom odmietol stretnúť aj s otvoreným kritikom dohody s Čínou, hongkonským emeritným arcibiskupom, kardinálom Josephom Zenom, ktorý vo svojej výzve podrobne opísal niektoré zločiny čínskeho režimu: „*Úrady ničia kresťanské kostoly; dva milióny kresťanov a budhistov je zadržovaných; kresťanské učenie sa musí vykladať podľa socialistickej doktríny; kostoly v provincii Chu-nan (Hunan) boli prinútené odstrániť zobrazenia Desatora a **nahradiť ich citátmi prezidenta Si Ťin-pchinga**; kostoly v provincii Ťiang-si (Jiangxi) dostali príkaz odstrániť obrazy a kríže a nahradiť ich portrétmi prezidenta; v niektorých oblastiach bolo zakázané slávenie Vianoc.*“ Kardinál Joseph Zen trvá na tom, že **vatikánski vyjednávači sú naivní, keď veria čínskemu režimu.**

Niektorí pozorovatelia sa domnievajú, že súčasné potláčanie ľudských práv v Číne je najhoršie od masakry na Námestí nebeského pokoja (Tchien-an-men) v roku 1989. Tvrdia, že Si Ťin-pchingovo vedenie prinieslo ozveny represíí v štýle kultúrnej revolúcie.

Pápežovi Františkovi naklonený jezuitský časopis America si kladie otázku: „*Pápež František sa vyslovil proti útlaku v Mjanmarsku. Prečo mlčí o Číne a Hongkongu?*“

„*Totalitný režim nerobí kompromisy,*“ povedal kardinál Joseph Zen, hongkonský emeritný biskup. „*Požaduje iba jedno: totálne sa podriadit,*“ – o to sa Peking usiluje aj vo vzťahu k Vatikánu.

V júni 2021 vyšla v denníku Le Figaro dlhá správa o represióch voči katolíkom mimo „oficiálnej cirkvi“ v Číne.

Pakt s Čínou už viedol k tomu, že Vatikán sa odmlčal v súvislosti s Hongkongom. V rozhovore pre francúzsky časopis *La Vie* emeritný biskup Zen s lútosťou konštatuje: „*Rím sa už neodváža kritizovať čínsku vládu.*“

Pritom z desiatich odporcov čínskeho režimu odsúdených v apríli v Hongkongu je šesť katolíkov. „*V stávke je náboženská sloboda, keďže Čína – svetová superveľmoc, ktorá likviduje suverenitu Hongkongu – vedie vojnu s kresťanstvom a s ostatnými náboženstvami,*“ povedala Nina Sheaoová, riaditeľka Centra pre náboženskú slobodu Hudsonovho inštitútu.

Zdroj: wikimedia commons

Naivné očakávania západných politikov sa nenaplnili

Rok 2001, keď Čína vstupovala do Svetovej obchodnej organizácie (WTO), bol časom šťastnej globalizácie, keď si mnohí v Európe i v Spojených štátoch mysleli, že pád komunizmu bude znamenať koniec dejín a definitívne víťazstvo liberalizmu. Bolo to v čase, keď si západní lídri predstavovali, že celý svet sa priblíži k jednotnému modelu – demokraciám otvoreným obchodu a multilateralizmu –, ktorému sa Čína prirodzene prispôsobí.

Podľa naivnej predstavy vtedajšieho amerického prezidenta Billa Clintona tento krok Číny mal znamenať aj súhlas s importom jednej z najcennejších hodnôt demokracie: ekonomickej slobody. A dodal: *„Džin slobody sa už nevráti späť do fľaše“* a *„v novom storočí sa bude sloboda šíriť prostredníctvom mobilných telefónov a káblov“*. A britský premiér optimisticky tvrdil, že Čína *„nezadržateľne kráča na ceste k demokracii“*.

Peking však Západu prešiel cez rozum: Čína svojou obratnou politikou výrazne oslabila západné ekonomiky a udržala si diktatúru. V rokoch 1999 až 2011 zaniklo len v Spojených štátoch vo výrobe šesť miliónov pracovných miest, ktoré sa presunuli do Číny. Je smiešne očakávať, že Čína, tisícročná ríša, sa prispôbobi americkému modelu.

V čase, keď sme u nás v roku 1989 búrali železnú oponu, Čína reformovala svoje marxisticko-maoistické štátne náboženstvo, zbavila ho jeho utopického charakteru, pričom sa nevzdala jeho kľúčových prvkov.

Zostala ateistická, materialistická a relativistická. Čína na prahu 21. storočia úspešne spojila revolučný marxizmus s ekonomickou filozofiou neoliberalizmu. Prispôbením oboch západných ideológií na svoj obraz dosiahla takú efektívnosť svojej ekonomiky, že v súčasnosti dosahuje lepšie výsledky ako zvyšok sveta.

Teraz má v rukách infraštruktúru, ktorá spája svet. So svojimi prístavmi, železnicami, cestnými sieťami, optickými káblami, elektronickými platobnými službami a satelitmi je prakticky všade. Zatiaľ čo v 20. storočí najvyspelejšie spoločnosti boli americké, európske a japonské, v 21. storočí prevzala vedúcu úlohu Čína.

Prezident Si Ťin-pching v prejave pred tritisíc delegátmi na Národnom ľudovom zhromaždení v Pekingu v marci 2021 oznámil **znovuzrodenie čínskeho impéria**. Čína je opäť v centre sveta a je pripravená naplniť svoje historické poslanie. Hrdo vyhlásil, že Čína je najľudnatejšou ríšou na svete, má najväčšiu

armádu a je zdrojom väčšiny inovácií. Čína je dnes najväčšou obchodnou veľmocou na svete a najväčším veriteľom. Do desiatich rokov predbehne USA a stane sa najväčšou svetovou ekonomikou.

Na tomto základe si prezident Si nárokuje **právo na zavedenie nového svetového poriadku**. V ňom – inštitúcie, právo, ekonomika a technológie – musia slúžiť záujmom štátu. Hovorí o rozširovaní štátnej kontroly, obmedzovaní osobných slobôd a o voľnom trhu. V októbri 2021 Si dodal, že „**Čína má historickú povinnosť zjednotiť krajinu, čo musí a aj urobí**. Týka sa to Hongkongu, Taiwanu a Juhočínskeho mora.“ USA si musia uvedomiť, že nemajú miesto v Tichomorí a že ich miesto je v Atlantiku, zdôraznil.

Číňania sú ateisti, materialisti, relativisti, nihilisti. Ich sloboda je bezohľadne vydaná na milosť a nemilosť kontrole všemocného štátu, a to vďaka stále neobmedzenejším možnostiam technických prostriedkov. Zo svojho marxizmu odstránili všetok idealizmus a to, čo zostalo, dali do služieb reálnych politických záujmov štátu a moci.

Vyzerá to tak, že USA nebudú mať na výber. S flotilou vytlačenou z čínskych morí by pokračujúca nezávislosť Taiwanu bola pre USA príliš vysokou cenou, aby riskovali. Zmrazenie alebo sťaženie obchodných vzťahov by mohlo viesť k silným konfliktom záujmov, napríklad s Európskou úniou a Nemeckom.

20. storočie patrilo Amerike, 21. storočie sa je vymklo z rúk a na jej miesto sa tlačí Čína. Bude mať pravdu maličká Litva, ktorá tvrdí, že na smetisku dejín skončí to, čo zostalo z komunizmu, alebo mohutná Čína, ktorej nastupujúcu hegemoniu niektorí interpretujú ako odvetu komunizmu?

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/malicka-litva-sa-vzoprela-cine-a-zatvara-svoje-velvyslanectvo-v-pekingu/>